

[Landbrugsministeren.]
ramte Landbrug. Allerede i forrige Samling var dette Spørgsmaal fremme til Drøftelse, og jeg udtalte den Gang, at det vilde være ønskeligt, at man først hørte Landbruget selv og de Forslag, som man fra Landbrugets Side kunde stille, inden Regering og Rigsdag tog Stilling til Spørgsmaalet. Efter forrige Samlings Slutning nedsatte Landbrugsministeriet da et faa-talligt, men arbejdsdygtigt Udvalg til at overveje hele Spørgsmaalet, og dette Udvalg afgav Betænkning kort efter indeværende Rigsdagssamlings Begyndelse. Der var ikke i Udvalget opnaaet Enighed om, hvilken Fremgangsmaade der bedst kunde anvendes, og heller ikke her i Rigsdagen under Sagens Behandling i det andet høje Ting har der været Enighed om, hvad Lovgivningsmagten burde foretage sig. Visse principielle Synspunkter, som det ikke har været muligt at bringe i Overensstemmelse med hinanden, staar her overfor hinanden. Men det er dog lykkedes at faa de to Forslag, som den højtærede Formand har tilladt os at behandle under eet, vedtaget i Folketinget enstemmigt med alle Partiers Tilstutning. Jeg skal da her indskrænke mig til ganske kort at omtale, hvad disse Forslag gaar ud paa.

Det første Forslag angaar Driftslaaneforeninger for Ejere og Brugere af Landejendomme. Det, der egentlig danner Forbilledet for disse Driftslaaneforeninger, som skal støttes gennem Statslaan, er de Forskudsforeninger, som blev oprettet i den forrige Kriseperiode omkring Aarhundredskiftet, og som gjorde stor Nytte under Datidens vanskelige økonomiske Vilkaar. Det foreliggende Forslag gaar ud paa, at der af en særlig Laanefond, som oprettes under Finansministeriet, og som kaldes Erhvervenes Laanefond, skal stilles et Beløb paa indtil 6 Mill. Kr. til Raadighed til Udlaan til Driftslaan for Ejere og Brugere af Landbrugsejendomme. Jeg skal her straks bemærke, at de 6 Mill. Kr. er et Beløb, som der kan diskuteres om. Nogle vil maaske finde, at det er for stort, andre, at det er for lille. Jeg vil tilraade, at man ikke fæster sig ved Beløbets Størrelse. Det, der skal begrænse denne Udlaansvirksomhed, er, hvad der i Lovforslaget findes anført om Betingelserne. Jeg ønsker udtrykkelig paa Forhaand at sige, at med Hensyn til det samlede Beløbs Størrelse er det egentlig ikke af stor Betydning, hvad der staar i Loven. Bliver der ikke Brug for de 6 Mill. Kr., saa bliver der altsaa anvendt mindre, men bliver der Brug for mere end 6 Mill. Kr.

med fuld Opfyldelse af de Betingelser, Loven her fastsætter, saa kan jeg ikke se, at nogen Regering eller Rigsdag vil kunne skære af og sige: De, der kan komme med indenfor Rammen af de 6 Millioner, de faar; men de, der kommer bagefter, selv om de i øvrigt er lige saa ærligt trængende og lige saa vel opfylder Betingelserne, kan ikke komme med. Jeg lægger derfor ikke saa stor Vægt paa, hvad der her er anført om de 6 Mill. Kr., men jeg vil antage, at hvis Beløbet kommer til Anvendelse, vil det kunne blive en betydelig Haandsrækning for det kriserammede Landbrug. Hvor meget der kommer til Anvendelse, skal jeg ikke udtale mig om. Der er jo dem, der mener, at der slet ikke vil komme saa stort et Beløb til Anvendelse, men det vil jo vise sig, hvis Lovforslaget vedtages.

Vigtigere er efter min Mening Bestemmelsen i § 2, der gaar ud paa, at Landbrugsministeren kan stadsfaste Vedtægter for Driftslaaneforeninger, naar disse Vedtægter indeholder en Række Bestemmelser, som saa nærmere er angivet. For det første skal Formaalet være at udlaane Pengemidler til Foreningens Medlemmer til Dækning af Avlsbrugets løbende Driftsudgifter. Det er jo ganske aabenbart, at det er den store Vanskelighed for mange, baade mindre og større, Landbrugere i Øjeblikket, at de mangler kontante Penge til at faa det hele til at gaa rundt, og her kommer det i ganske særlig Grad i Betragtning, at to Aars daarlige Høst og gentagne Angreb af Mund- og Klovesyge, der jo endnu øver Virkning paa Kvægbrugets Ydeevne, i særlig Grad har formindsket Indtægterne, medens, som det saa ofte er fremført, Landbrugets Udgifter kun meget ufuldkomment er fulgt med i Nedgangen, navnlig som Følge af den hurtige Kronestigning. Og det, man da tænker sig her, er, at saadanne midlertidige Driftslaan, ydede gennem Driftslaaneforeninger, i mange Tilfælde vil kunne medvirke til, at vanskeligt stillede Landbrugere kan bevare deres Hjem og deres Virksomhed igennem Kriseperioden, som forhaabentlig ikke vil blive af alt for lang Varighed. Saa findes der en Bestemmelse om, at ingen kan være Medlem af to forskellige Driftslaaneforeninger. Med Hensyn til Udlaanenes Størrelse er der fastsat den Begrænsning, at der ikke til et enkelt Medlem maa udlaanes et større Beløb end 15 pCt. af vedkommende Ejendoms Jordværdi — ikke Ejendomsskyld, men Jordværdi. Dog skal man i særlige Tilfælde, hvor der indenfor et enkelt Omraade foreligger ganske særlige Aarsager, kunne forhøje dette Beløb for det enkelte